

Cod Ymchwil Arfer Da

Staff a Myfyrwyr

	Date	Dept	Due
Introduced V1.1	January 2018	Research and Innovation Services	Jan 2019
Reviewed V1.2	January 2019	Research and Innovation Services	Jan 2020
Reviewed V1.3	January 2020	Research and Innovation Services	Jan 2021
Reviewed V1.4	January 2021	Research and Innovation Services	Jan 2022

Cynnwys

1	Pwrpas	3
1.1	Llywodraethu Ymchwil	3
1.2	Y Concordat i Gefnogi Uniondeb Ymchwil (diwygiedig 2019)	3
2	Egwyddor Ymchwil.....	5
3	Safonau Ymchwil Prifysgol De Cymru	7
3.1	Atebolrwydd a chyfrifoldeb	7
3.1.1	Ymchwilwyr.....	7
3.1.2	Prif Ymchwilydd / Prif Ymchwilydd (lechyd)\.....	8
3.1.3	Myfyrwyr Ymchwil.....	8
3.2	Rhestr Wirio Llywodraethu Ymchwil	8
3.3	Hyfforddiant.....	8
3.4	Goruchwylio Ymchwil, Arweinyddiaeth a Mentora	8
3.5	Lledaenu a Thryloywder	9
3.6	Ansawdd Ymchwil, Monitro ac Archwilio.....	9
3.7	Cyllid	9
3.8	Iechyd a Diogelwch	10
3.8.1	Gweithio Unig.....	10
3.9	Yswiriant ac Indemniad.....	10
3.10	Ymgysylltu â'r Cyhoedd	11
3.11	Rheoli data ymchwil.....	11
3.11.1	Deddf Diogelu Data 1998 / Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol 2018	12
3.12	Strategaeth Atal	12
3.13	Trefniadau moeseg - Ymchwil gyda chyfranogwyr dynol.....	13
3.14	Nawdd astudiaethau ymchwil (lechyd).....	13
3.15	Cyhoeddiadau ac Awduriaeth.....	14
3.16	Dylunio Ymchwil / Adolygiad Cymheiriaid.....	14
3.17	Uniondeb Proffesiynol – Cyfrifoldeb	15
3.17.1	Gwrthdaro Buddiannau	15
3.18	Camymddwyn Ymchwil.....	15

1 Pwrpas

Mae'r ddogfen bolisi hon yn berthnasol i bob aelod o staff a myfyrwyr sy'n dymuno ymgymryd â phob math o ymchwil. Mae hefyd yn berthnasol i'r rhai sy'n noddi ymchwil, fel rheolwyr academiaidd, penaethiaid adrannol a Deoniaid. Mae gan Brifysgol De Cymru (USW) rwymedigaeth i sicrhau bod yr ymchwil a wnawn yn cael ei chynnal yn y modd mwyaf cydwytodol a chyfrifol posibl. Nod y ddogfen hon yw:

- nodi egwyddorion clir ar gyfer cynnal ymchwil o ansawdd da
- amlinellu cyfrifoldebau pawb sy'n gysylltiedig
- helpu i osod safonau sy'n gwella ansawdd ymchwil, uniondeb a chydymffurfiaeth

Mae USW yn disgwyl i'r holl staff a myfyrwyr sy'n ymwneud ag ymchwil lynu a hyrwyddo'r egwyddorion hyn waeth beth fo'r ffynonellau cyllid neu feysydd ymchwil.

Yn berthnasol i:

Staff academiaidd ac ymchwil, myfyrwyr israddedig, myfyrwyr ôl-raddedig, y rheini ag is-gontractau neu is-gontractau ac unrhyw un arall sy'n cynnal ymchwil o dan adain y brifysgol. Bydd hyn hefyd yn cynnwys y rhai sy'n 'cymeradwyo', 'cymeradwyo' neu noddi prosiectau ymchwil ar ran y Brifysgol, cyfadran, neu adran ganolog. Yn y ddogfen hon byddwn yn cyfeirio at y rhanddeiliaid hyn fel yr "ymchwilwyr".

Dogfennau ychwanegol

Mae'r polisi hwn yn darparu trosolwg o'r disgwyliadau a basiwyd i bob unigolyn sy'n ymwneud â chynnal ymchwil o dan adain USW. Anogir yr unigolion hynny i ystyried y canllaw hwn ar y cyd â'r polisiâu a'r gweithdrefnau ychwanegol sy'n berthnasol i bob maes o'r polisi hwn ac i ymgynghori â'r adrannau hynny sy'n meddu ar yr arbenigedd i roi cyngor yn briodol.

1.1 Llywodraethu Ymchwil

Mae Llywodraethu Ymchwil, neu Ymchwil Arfer Da yn ymwneud ei hun â gwella safonau a lleihau arferion ymchwil annerbyniol i amddiffyn y rhai sydd â chysylltiad agosaf â'r ymchwil, gan gynnwys ymchwilwyr, y Brifysgol (a'i henw da), a chyfranogwyr. Bwriad Ymchwil Arfer Da yw cynnal y safonau a'r egwyddorion ymchwil a ddisgwylir gan y Brifysgol. I gyflawni hyn, mae'n ofynnol i'r Brifysgol reoli:

- Y risgiau posib,
- Dyluniad yr ymchwil a thrylwyrredd gwyddonol (gwyddoniaeth),
- Yna lledaenu canfyddiadau ymchwil yn gyfrifol,
- Storio, archifo ac argaeledd dogfennaeth ymchwil (gwybodaeth) yn ddiogel,
- Gwiriadau iechyd a diogelwch,
- Cydymffurfio â gofynion cyfreithiol,
- Gonestrwydd ariannol,
- Monitro a rheoli twyll a chamymddwyn ymchwil.

Nod y Cod Ymddygiad hwn yw sefydlu'r disgwyliadau a'r safonau y dylid eu cwrdd mewn ymchwil a diffinio'r mecanweithiau a'r gweithdrefnau i helpu i gyflawni'r safonau hynny. Ei bwriad yw gwella cywirdeb, ansawdd moesegol a gwyddonol ymchwil a lleihau nifer yr achosion o ddigwyddiadau niweidiol neu annymunol.

1.2 Y Concordat i Gefnogi Uniondeb Ymchwil (diwygiedig 2019)

Fel derbynnwydd arian cyhoeddus mae'n ofynnol i'r Brifysgol gydymffurfio â'r Concordat to Support Research Integrity (UUK).

Rhaid i bob ymchwilydd ym Mhrifysgol De Cymru gadw at ofynion y Concordat ac mae cefnogaeth ar gael gan y Gwasanaethau Ymchwil ac Arloesi i unrhyw un sy'n dymuno archwilio ymhellach neu ofyn am gymorth i fodloni gofynion y concordat.

Mae'n ddyletswydd ar bawb sy'n ymwneud ag ymchwil i ystyried sut mae'r gwaith maen nhw'n ei wneud, ei gynnal neu ei gefnogi yn effeithio ar gymdeithas a'r gymuned ymchwil ehangach. Mae gweithredu'r ymrwymadau a nodir yn y concordat hwn yn helpu i ddangos i'r cyhoedd, y llywodraeth, busnes a phartneriaid rhyngwladol y gallant barhau i fod â hyder yn yr ymchwil a gynhyrchwn. Mae'n darparu'r safonau a ddisgwyllir gan yr holl randdeiliaid, gan nodi pum ymrwymiad y mae'n rhaid i bawb sy'n ymwneud ag ymchwil allu eu gwneud.

Trwy weithredu yn unol â'r concordat hwn, gall aelodau o'r gymuned ymchwil ddangos eu bod:

1. cynnal y safonau trylwyrredd ac uniondeb uchaf ym mhob agwedd ar ymchwil
2. sicrhau bod ymchwil yn cael ei chynnal yn unol â moesegol, cyfreithiol a fframweithiau, rhwymedigaethau a safonau proffesiynol
3. cefnogi amgylchedd ymchwil sy'n cael ei danategu gan ddiwylliant o uniondeb ac yn seiliedig ar lywodraethu da, arfer gorau, a chefnogaeth i'r datblygu ymchwilwyr
4. defnyddio prosesau tryloyw, amserol, cadarn a theg i ddelio â honiadau o camymddwyn ymchwil pan fyddant yn codi
5. gweithio gyda'n gilydd i gryfhau cyfanrwydd ymchwil

Y concordat:

- yn berthnasol i bob maes ymchwil. Mae angen y safonau cywirdeb uchaf ym mhob maes ymchwil; mae'r ymrwymadau a amlinellir yn y concordat yn berthnasol i bob disgyblaeth lle cynhelir ymchwil.
- yn dynodi cyfrifoldebau ac atebolrwydd. Mae sicrhau cywirdeb ymchwil yn gofyn i'r holl randdeiliaid chwarae eu rhan. Mae'r concordat yn disgrifio cyfrifoldebau ac atebolrwydd pob un o'r cyfranogwyr allweddol - ymchwilwyr, eu cyflogwyr, a chyllidwyr ymchwil - ac yn cydnabod rôl bwysig sefydliadau eraill sy'n cefnogi ymchwil ac ymchwilwyr.
- yn ategu'r fframweithiau presennol. Nid yw'r concordat yn disodli nac yn disodli safonau statudol a rheoliadol sydd eisoes yn bodoli i lywodraethu arfer ymchwil, unrhyw ganllaw disgyblaeth-benodol, neu amodau grantiau gan gyrff cyllido. Fe'i cynlluniwyd i fod yn gyflenwol ac i osod y canllawiau presennol mewn fframwaith cenedlaethol ehangach.
- yn cydnabod ymreolaeth cyflogwyr. Rhaid bod gan gyflogwyr ymchwilwyr y rhyddid i gryfhau polisiau a gweithdrefnau sy'n ymwneud ag ymchwil fel sy'n briodol i'w hamgylchiadau. Mae'r concordat yn darparu fframwaith i helpu cyflogwyr i sicrhau y gallant gyflawni eu cyfrifoldebau yn llawn.

Mae hyfforddiant mewn perthynas â Chywirdeb Ymchwil ar gael trwy'r Rhaglen Datblygu Ymchwil ac Arloesi:

<https://www.southwales.ac.uk/research/environment/culture/researcher-development/research-training/>

2 Egwyddor Ymchwil

Mae'r Brifysgol hefyd yn tanysgrifio i Bolisi a Chanllawiau RCUK ar Lywodraethu Ymddygiad Ymchwil Da, Cod Ymddygiad Ymchwil Swyddfa Uniondeb Ymchwil y DU (UKRIO).

Hanfod y concordats a'r fframweithiau hyn yw hyrwyddo a chynnal yr egwyddorion ymchwil eang. Mae'r egwyddorion hyn yn annog pawb sy'n ymwneud ag ymchwil i ystyried canlyniadau ehangach eu gwaith ac i ymgysylltu'n feirniadol â'r heriau ymarferol, moesegol a deallusol sy'n gynhenid wrth gynnal ymchwil o ansawdd uchel.

RHAGORIAETH	Disgwylir i Brifysgol De Cymru a'i hymchwilyr ymdrechu am ragoriaeth wrth gynnal ymchwil ac anelu at gynhyrchu a lleadaenu gwaith o'r ansawdd uchaf.
GONESTRWYDD	Bydd Prifysgol De Cymru yn gweithio i greu a chynnal diwylliant o ymchwil sy'n meithrin ac yn cefnogi gonestrwydd mewn ymchwil. Dylai ymchwilyr fod yn onest mewn perthynas â'u hymchwil eu hunain ac ymchwil eraill. Dylent wneud eu gorau glas i sicrhau cywirdeb data a chanlyniadau, cydnabod cyfraniadau eraill, a phaidio â chymryd rhan mewn camymddwyn na'i guddio.
INTEGRITY	Rhaid i Brifysgol De Cymru a'i hymchwilyr gydymffurfio â'r holl ofynion cyfreithiol a moesegol sy'n berthnasol i'w maes astudio. Dylent ddatgan unrhyw wrthdaro buddiannau posibl neu wirioneddol sy'n ymwneud ag ymchwil a lle bo angen, cymryd camau i'w datrys.
CYDWEITHIO	Bydd Prifysgol De Cymru a'i hymchwilyr yn cefnogi cyfnewid syniadau, dulliau ymchwil, data a chanlyniadau yn agored a'u trafodaeth, craffu a thrafod, yn amodol ar unrhyw ystyriaethau o gyfrinachedd.
ATEBOLRWYDD	Dylai Prifysgol De Cymru a'i hymchwilyr gydnabod eu bod, trwy eu gwaith, yn atebol i'r cyhoedd yn y pen draw ac y dylent weithredu yn unol â hynny. Dylent sicrhau bod unrhyw ymchwil a wneir yn cydymffurfio ag unrhyw gytundebau, telerau ac amodau sy'n ymwneud â'r prosiect, ac yn caniatáu ar gyfer llywodraethu a thryloywder priodol. Dylai ymchwilyr ddilyn gofynion ac arweiniad unrhyw gyrff proffesiynol yn eu maes ymchwil yn ychwanegol at y rhai a nodwyd gan y Brifysgol (dylid rhoi gwybod i'r adran brifysgol briodol am orgyffwrdd). Rhaid i ymchwilyr sy'n aelodau o broffesiwn rheoledig ddilyn gofynion ac arweiniad y corff sy'n rheoleiddio eu proffesiwn.
HYFFORDDIANT A SGILIAU	Bydd Prifysgol De Cymru yn gwneud ei gorau glas i ddarparu hyfforddiant a chyfleoedd datblygu i'w hymchwilyr, a'r adnoddau angenrheidiol i'w galluogi i gynnal ymchwil i'r safonau gofynnol. Dylai ymchwilyr sicrhau bod ganddynt y sgiliau, yr hyfforddiant a'r adnoddau angenrheidiol i gynnal ymchwil, yn y tîm ymchwil arfaethedig neu trwy gydweithredu ag arbenigwyr mewn meysydd perthnasol, ac adrodd a datrys unrhyw anghenion nas diwallwyd a nodwyd.
DIOGELWCH	Dylai Prifysgol De Cymru a'i hymchwilyr sicrhau urddas, hawliau, diogelwch a lles pawb sy'n ymwneud ag ymchwil ac osgoi risg neu niwed afresymol i bynciau ymchwil, cleifion, cyfranogwyr, ymchwilyr

ac eraill. Dylent adrodd cyn gynted â phosibl a mynd i'r afael ag unrhyw bryderon sy'n ymwneud ag urddas, hawliau, diogelwch a lles y rhai sy'n ymwneud ag ymchwil. Dylid cychwyn a pharhau ag ymchwil dim ond os yw'r buddion a ragwelir yn cyfiawnhau'r risgiau dan sylw.

3 Safonau Ymchwil Prifysgol De Cymru

3.1 Atebolrwydd a chyfrifoldeb

3.1.1 Ymchwilwyr

Gonestrwydd - Disgwylir i ymchwilwyr fod yn onest o ran eu gweithredoedd a'u bwriadau eu hunain wrth gynnal eu hymchwil eu hunain, arsylwi ymchwil eraill a mentora. Mae'r disgwyliad hwn yn berthnasol i bob agwedd ar y broses ymchwil gan gynnwys:

1. Gwneud cais am gyllid
2. Dylunio ymchwil
3. Cynhyrchu a dadansoddi data
4. Sicrhau cywirdeb dyddiad
5. Cyhoeddi canlyniadau
6. Storio data ymchwil
7. Cydnabod cyfraniad eraill yn gywir
8. Cyflogi diwydrwydd dyladwy yn ystod y broses ganolwr a golygu
9. Gonestrwydd ariannol bob amser
10. Sicrhau diogelwch cyfranogwyr ymchwil bob amser boed fel 'pynciau' neu wrth gasglu data

Rheoliadau - Rhaid i ymchwilwyr fod yn ymwybodol o, deall a chydymffurfio â:

- Y rheoliadau a gyflwynwyd gan y Brifysgol
- Y gofynion cyfreithiol a pholisi sy'n gysylltiedig â rheoleiddio eu maes astudio. Rhaid i ymchwilydd sydd â phroffesiwn rheoledig ddilyn y canllawiau a nodir gan ganllaw eu proffesiwn. Mewn rhai achosion efallai y bydd angen ystyried yr amodau a bennir gan y ffynhonnell ariannu, yn enwedig wrth ystyried moeseg, gwybodaeth, cyllid, ac iechyd a diogelwch.
- Polisiâu iechyd a diogelwch y Brifysgol, gweithdrefnau cyllid a moesegol.

Disgwylir i ymchwilwyr sicrhau:

- Gwneir eu gwaith yn unol â'r protocol ymchwil cymeradwy, hy dyluniad astudiaeth ymchwil
- Bod y gwaith yn cwrdd â'r holl reoleiddio mewnol ac allanol, safonau rheoleiddio, ac yn sicrhau'r holl gymeradwyaethau angenrheidiol mewn amserlen sy'n briodol.
- Bod cyllid yn cael ei ddefnyddio at y dibenion hynny y cytunwyd arnynt gan y corff cyllido yn unig
- Bod yr holl adroddiadau a cherrig milltir y prosiect yn cael eu cyflawni a'u lledaenu yn ôl yr amserlen
- Bod y gwaith yn cadw at yr amodau sy'n gysylltiedig ag awduriaeth a chyhoeddi. Dylid hysbysu noddwyr a chyllidwyr ymchwil yn brydlon am unrhyw wyriad, wedi'i gynllunio neu heb ei gynllunio.

Mewn rhai achosion, gall amodau a gyflwynir gan y corff cyllido wrthdaro â'r polisiâu a'r gweithdrefnau sy'n rhan o bolisi arfer da ymchwil Prifysgol De Cymru. Mewn achosion o'r fath anogir yr ymchwilydd i ofyn am gyngor gan y Rheolwr Llywodraethu Ymchwil (wedi'i leoli yn y tîm Gwasanaethau Ymchwil ac Arloesi) cyn ymrwymo i unrhyw gytundeb ffurfiol.

Ym mhob achos, disgwylir i ymchwilwyr fabwysiadu agwedd drylwyr tuag at eu gwaith fel rhan o'r uniondeb proffesiynol y dylai pob ymchwilydd gadw ato. I'r perwyl hwnnw, dylid

ystyried y broses ymchwil a'i systemau sylfaenol yn ofalus ac yn briodol, a dylid gwirio canlyniadau ymchwil yn gynhwysfawr cyn eu cyhoeddi.

3.1.2 Prif Ymchwilydd / Prif Ymchwilydd (Iechyd)

Mae'r Prif Ymchwilydd (DP) / Prif Ymchwilydd (CI) yn gyfrifol am arweinyddiaeth ddeallusol prosiect ymchwil ac yn y pen draw mae'n atebol am reolaeth gyffredinol yr ymchwil a gweithgareddau cysylltiedig eraill. Maen nhw'n gyfrifol am fonitro'r prosiect.

3.1.3 Myfyrwyr Ymchwil

Mae'r Swyddfa Ymchwil i Raddedigion (GRO) yn strwythur gweinyddol canolog o gefnogaeth i fyfyrwyr ymchwil ac mae'n rheoli holl brosesau myfyrwyr ymchwil o'r cais hyd at y dyfarniad. Cyfrifoldeb pob myfyriwr ymchwil yw ymgyswrtu a chydymffurfio â Chod Ymarfer y Brifysgol ar gyfer Myfyrwyr Ymchwil a datblygu eu perthynas â'u goruchwylwr ymchwil. Am fwy o wybodaeth ewch i <http://gro.southwales.ac.uk/forms/>

3.2 Rhestr Wirio Llywodraethu Ymchwil

Mae'r Brifysgol wedi cynhyrchu Rhestr Wirio Llywodraethu Ymchwil i helpu Ymchwilwyr i nodi a llywio'r nifer o ystyriaethau llywodraethu ymchwil o gychwyn astudiaeth ymchwil. Pwrpas hwn yw man cychwyn ac ni fwriedir iddo gwmpasu gofynion na pholisïau'r Brifysgol yn fanwl.

3.3 Hyfforddiant

Cyfrifoldeb y Brifysgol yw sicrhau bod darpariaethau priodol ar waith i hyfforddi a datblygu staff ymchwil er mwyn ennill y sgiliau angenrheidiol i gyflawni eu rôl bresennol, a dylai hyn gynnwys staff newydd.

Mae dyletswydd ar staff ymchwil hefyd i ofyn am hyfforddiant lle mae angen sgiliau ychwanegol neu arbenigol. Pan fo'n briodol, bydd y Brifysgol yn lledaenu cyfleoedd hyfforddi a hyfforddi newydd trwy adrannau canolog a phwyntiau gwybodaeth.

Yn y rhan fwyaf o achosion bydd hyfforddiant mewn sgiliau cysylltiedig ag ymchwil, gan gynnwys cyfleoedd allanol, yn cael ei ddarparu (neu ei nodi o leiaf) ar lefel cyfadran neu grŵp ymchwil. Dylid rhoi sylw arbennig i ymchwilwyr gyrfa newydd neu gynnar yn ogystal â staff newydd. Mae Prif Ymchwilwyr yn gyfrifol am sicrhau bod gan bob ymchwilydd gymwysterau addas i gyflawni eu rôl o fewn unrhyw brosiect ymchwil.

Mae'r Brifysgol yn cynnig hyfforddiant ymchwil cynhwysfawr trwy ei rhaglen Datblygu Ymchwil ac Arloesi sy'n agored i staff a myfyrwyr.

<https://www.southwales.ac.uk/research/environment/culture/researcher-development/>

3.4 Goruchwyllo Ymchwil, Arweinyddiaeth a Mentora

Disgwylir i ymchwilwyr o bob lefel profiad dderbyn goruchwyliaeth briodol gan eu goruchwylwyr neu brif ymchwilwyr, a bod cynnydd yn cael ei adolygu'n rheolaidd. Mae hyn yn berthnasol i dimau myfyrwyr ymchwil a goruchwyllo hefyd.

Rhaid rhoi gwybod i'r Brifysgol cyn gynted â phosibl trwy lwybr priodol am wyriadau yng nghynnydd disgwylledig naill ai'r tîm ymchwil neu'r cynnydd prosiect a ragwelir. Gallai gwriadau gynnwys ond nid yn gyfyngedig i newidiadau i wariant bwriadol, costau prosiect ychwanegol, unrhyw faterion a allai effeithio ar indemniad neu yswiriant, newidiadau i'r risg a aseswyd, adolygu methodoleg, cynnydd neu faterion yn ymwneud â chasglu data, ac unrhyw faterion yn ymwneud â chasglu data. i gyfranogwyr. Pan fydd

gwaith yn cael ei ariannu neu ei noddi'n allanol, efallai y bydd angen trosglwyddo gwyrriadau i'r corff cyllido fel amod cytundeb cyllid.

Bydd myfyrwyr ymchwil yn derbyn hyfforddiant priodol, gan gynnwys y cyfle i ddatblygu sgiliau sy'n berthnasol i'w gyrfaeodd academiaidd yn y dyfodol. Rhaid i ran o fentoriaeth dda i fyfyrwyr negodi camfanteisio ar fyfyrwyr ymchwil lle gallai'r goruchwyliwr academiaidd elwa, a lle gallai ymddygiad o'r fath fod yn niweidiol i unrhyw ddatblygiad myfyriwr.

3.5 Lledaenu a Thryloywder

Dylai'r dulliau ymchwil a'r canlyniadau a gafwyd fod yn agored i graffu a thrafod. Ni ddylai hyn gyfaddawdu ar unrhyw eiddo deallusol na gofynion diogelu data. Disgwylir i ymchwilwyr fod yn agored i'r syniad o rannu eu data ac ar ôl eu cyhoeddi, galluogi'r deunyddiau casglu data a data i fod ar gael i ymchwilwyr eraill eu defnyddio. Gall hyn gynnwys logio setiau data gyda gwasanaethau archif data parchus. Yn yr un modd, mae'n ddyletswydd ar ymchwilwyr i ledaenu eu data i'r rhai a allai elwa ohono, ac i gyhoeddi mewn lleoedd a fydd yn sicrhau'r effaith fwyaf bosibl.

Dylai ymchwilwyr hefyd fod yn ystyriol o amddiffyn eu diddordebau ymchwil eu hunain yn ogystal ag unrhyw hawliau eiddo deallusol a allai fod wedi codi sy'n perthyn iddynt hwy eu hunain neu'r Brifysgol. Cyfeiriwch at y Rheolwr Polisi Deallusol (IP) i gael mwy o wybodaeth.

Dylai ymchwilwyr gofio y gallai eiddo deallusol neu ddata ymchwil berthyn i gyllidwr ymchwil neu barti allanol arall, ac nid hwy eu hunain na'r Brifysgol. Megis lle mae partïon allanol wedi cyfrannu arian at y dyraniad cyllid, nawdd, neu wedi darparu mynediad at adnoddau (anariannol). Mewn senarios o'r fath, disgwylir i ymchwilwyr ddarganfod y disgwyliadau a'r rhwymedigaethau fel y'u nodir mewn unrhyw gytundebau neu bolisiau cyllido cysylltiedig.

Lle bo angen, yn enwedig lle mae cydweithredwyr allanol, rhaid i gontractau ymchwil gael eu gweithredu neu eu craffu gan yr arbenigwyr priodol yn y brifysgol i sicrhau bod unrhyw gyfyngiadau yn cael eu deall yn llawn. Yn yr un modd, dylai ymchwilwyr ddeall eu rhwymedigaethau a'u cyfyngiadau sydd wedi'u cynnwys mewn trefniadau o'r fath. Fodd bynnag, cyllidwyr a noddwyr ymchwil ac ni ddylent allu rhoi fetu ar gyhoeddi unrhyw ganfyddiadau nad ydynt yn cefnogi eu safle na'u barn. Dylai ymchwilwyr gofio hyn cyn llofnodi unrhyw gytundebau i'r perwyl hwn.

3.6 Ansawdd Ymchwil, Monitro ac Archwilio

Yn dibynnu ar werth y grant cyllido, gall rhai prosiectau fod yn destun haenau ychwanegol o fonitro sefydliadol. Mae'n ofynnol i ymchwilwyr ymgysylltu a chydymffurfio â'r holl ofynion sefydliadol ar gyfer monitro ac adrodd ar brosiectau, gan gynnwys ceisio a derbyn cymeradwyaeth i gyflwyno cynigion am gyllid ymchwil cyn iddynt gael eu cyflwyno.

3.7 Cyllid

Rhaid i bob ymchwilydd ymgysylltu â'r holl reoliadau ariannol a gynhyrchir gan y gyfraith, y brifysgol, a'r corff cyllido. Cyfrifoldeb yr ymchwilwyr yw sicrhau eu bod yn cydymffurfio â rheoliadau o'r fath.

Rhaid i bob cais am grant ymchwil gael ei gymeradwyo gan y System Cais Cyllid Allanol (EFAS) cyn eu cyflwyno, gael ei llofnodi gan yr holl lofnodwyr gofynnol a bod y ddogfennaeth gywir yn cyd-fynd â nhw (yn nodweddiadol cynnig terfynol a chostio economaidd llawn, ynghyd ag unrhyw ofynion allanol fel a cynllun rheoli data ymchwil).

Anogir ymchwilwyr i drafod cyfleoedd cyllido posibl gyda'r rhai sy'n gyfrifol am eu hamser a'u llwyth gwaith, gall hyn fod yn wahanol rhwng aelodau staff ond gallai gynnwys eu rheolwyr llinell / arweinwyr canolfannau ymchwil a grwpiau / arweinwyr REF (fel sy'n briodol), yn ogystal â'r swyddogion cyllido yn y Swyddfa Ymchwil ac Arloesi. Mae hyn yn sicrhau y gellir cefnogi'r prosiect yn briodol, a'i arfarnu'n economaidd.

Rhaid i bob ymchwilydd a Phrif / Prif Ymchwiliwr hefyd gydymffurfio â Rheoliadau a gweithdrefnau Ariannol y Brifysgol mewn perthynas â phob prosiect ymchwil gan gynnwys ceisio am arian ymchwil.

3.8 Iechyd a Diogelwch

Rhaid i bob ymchwilydd gydymffurfio â'r holl reoliadau iechyd a Diogelwch a gynhrychir gan y gyfraith, y Brifysgol a neu gyrff perthnasol eraill. Gellir ystyried methu ag ymgysylltu â gofynion o'r fath fel torri'r polisi camymddwyn ymchwil. Dylai diogelwch staff a myfyrwyr, myfyrwyr, cyfranogwyr ac unrhyw un arall sy'n gysylltiedig â'r ymchwil fod yn flaenoriaeth bob amser. Mae gan ymchwilwyr gyfrifoldeb i sicrhau iechyd, diogelwch a lles cyfranogwyr ymchwil. Rhaid rhoi gwybod i'r unigolyn neu'r corff priodol am ddigwyddiadau neu risgiau sy'n bygwth iechyd a diogelwch ymchwilwyr neu gyfranogwyr (e.e. Deon, Dirprwy Ddeon, Pennaeth Ysgol, pwyllgorau moeseg, a rheolwyr llinell) ar unwaith. Rhaid i dîm y prosiect gytuno ar fecanweithiau ar gyfer riportio materion a digwyddiadau cyn i unrhyw brosiect gychwyn.

Mae tîm Iechyd a Diogelwch y Brifysgol wedi cynhyrchu codau ymarfer i helpu i reoli materion Iechyd a Diogelwch.

3.8.1 Gweithio Unig

Mae Prifysgol De Cymru yn cydnabod ei chyfrifoldeb i sicrhau bod mesurau ataliol rhesymol ar waith i ddiogelu iechyd a diogelwch yr holl weithwyr, myfyrwyr ac ymwelwyr. Mae'r Brifysgol yn disgwyl i bob rheolwr llinell ac ymchwilydd gydymffurfio â'u Gweithdrefn Unigol, Gweithdrefnau Gweithwyr Unigol ar gyfer Staff a Myfyrwyr Ymchwil, a'u polisiâu iechyd a diogelwch ar gyfer Ymweliadau Safle, Gwaith Maes a Gweithdrefn Dramor a chynnal asesiad risg cyn cynnal unrhyw weithgaredd ymchwil.

3.9 Yswiriant ac Indemniad

Yswiriant. Cyn ymgymryd ag unrhyw weithgareddau ymchwil p'un a yw'n cael ei ariannu, heb ei ariannu neu ei ariannu'n fewnol, rhaid i'r holl staff sicrhau bod gan y Brifysgol yr yswiriant priodol ar waith i sicrhau bod y sefydliad a'r unigolion yn cael eu hamddiffyn rhag unrhyw risgiau sy'n gysylltiedig â'r prosiect ymchwil. Gall cynnwys gweithgaredd ymchwil awgrymu'r canlynol:

- Mae'r gweithgaredd ymchwil yn cynnwys staff y Brifysgol, myfyrwyr a / neu ei chyfleusterau
- Mae'r Brifysgol yn rheoli'r prosiect ymchwil
- Mae'r Brifysgol wedi dylunio'r prosiect ymchwil
- Mae'r Brifysgol yn derbyn cyllid ar gyfer y prosiect ymchwil

Indemniad. Mae yswiriant ac indemniad yn ddau beth ar wahân ac ni ddylid eu cymysgu â'i gilydd. Mae indemniad yn cynnwys un parti (y parti Indemnifying) yn digolledu neu'n darparu amddiffyniad rhag anaf, colled, cosbau a dynnir neu rhag atebolrwydd posibl a achosir gan barti arall (Parti Indemnified).

Nid yw ymchwil sy'n cynnwys unrhyw un o'r canlynol yn cael ei chynnwys yn awtomatig ym mholisi indemniad yswiriant y Brifysgol:

- Ymchwilio neu gymryd rhan mewn dulliau atal cenhedlu
- Cynorthwyo gyda'r broses feichiogi neu ei newid
- Defnyddio cyffuriau neu roi cemegolion i bobl neu anifeiliaid
- Defnyddio llawfeddygaeth? (heblaw biopsi)
- Peirianeg genetig
- Cyfranogwyr o dan 5 oed? (heblaw am weithgareddau uchod)
- Cyfranogwyr y gwyddys eu bod yn feichiog? (heblaw am weithgareddau uchod)
- Cynnyrch / teclyn fferyllol wedi'i ddylunio neu ei weithgynhyrchu gan sefydliad cynnal
- Gweithio y tu allan i'r Deyrnas Unedig

3.10 Ymgysylltu â'r Cyhoedd

Defnyddir y term ymgysylltu â'r cyhoedd i ddisgrifio'r nifer o ffyrdd y gellir rhannu gweithgaredd a buddion addysg uwch ac ymchwil gyda'r cyhoedd er budd y ddwy ochr.

Os ydych yn ymchwilydd, gall ymgysylltu â'r cyhoedd fod o fudd o ran datblygu eich sgiliau eich hun ac eraill, codi eich proffil a gwella eich ymchwil.

Mae'r Ganolfan Gydylynu Genedlaethol ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd (NCCPE) wedi dewis diffinio ymgysylltiad cyhoeddus yn eang, i gwmpasu'r ffyrdd niferus ac amrywiol y mae staff a myfyrwyr prifysgol yn ymgysylltu ag eraill y tu allan i'r sefydliad. Gallai buddion gynnwys dysgu, datblygu sgiliau newydd, ennill mewnwelediadau neu syniadau newydd, datblygu gwell ymchwil, codi dyhead, neu gael eich ysbrydoli.

Ymhlith y mathau o ymgysylltu â'r cyhoedd mae allgymorth, cynnwys cleifion, ymchwil gydweithredol, gwyddoniaeth dinasyddion, celfyddydau cyfranogol, dysgu gydol oes, ymgysylltu â'r gymuned, ac ymgysylltu â phartneriaid.

Er bod y dibenion y tu ôl i'r dulliau hyn, a'r prosesau, yn wahanol, yr hyn sydd ganddynt i gyd yn gyffredin yw disgrifio dyhead i gysylltu gwaith prifysgolion a sefydliadau ymchwil yn well â chymdeithas.

Ymhlith y dadleuon o blaid ymgysylltu â'r cyhoedd, awgrymir bod ymgysylltu â'r cyhoedd yn gwella ac yn sicrhau:

- Atebolrwydd Prifysgolion a thryloywder eu gweithgareddau,
- Gwerth a phwrpas ymchwil,
- Yr ymddiriedaeth mewn ymchwil gan y cyhoedd,
- Perthnasedd agendâu ymchwil,
- Ymatebolrwydd Prifysgolion mewn perthynas â sut mae'r cyhoedd eisiau i'w harian gael ei wario a'r wasanaethau y mae galw amdanynt.

Gallwch ddarganfod mwy: <https://www.publicengagement.ac.uk/>

3.11 Rheoli data ymchwil

Yn ganolog i egwyddor arfer ymchwil da mae cofnodi a storio data ymchwil yn onest, yn gywir ac yn ofalus. Disgwyllir i ymchwilwyr gadw cofnodion gonest a chywir o'r holl ganlyniadau a gafwyd yn ystod eu hymchwil gan gynnwys data sylfaenol, dehongliadau, canlyniadau terfynol, y gweithdrefnau a ddilynwyd, a'r cymeradwyaethau a gafwyd.

Rhaid storio data bob amser yn briodol ac yn ddiogel yn ystod ac ar ôl casglu data. Rhaid gwybod ble mae data yn ystod ac ar ôl prosiect bob amser nes ei fod wedi'i daflu.

Rhaid i ddata o brosiectau a ariennir wedi'u cwblhau fod ar gael i'w rhannu - yn aml yn amod cyllido a chyhoeddi. Gellir hwyluso rhannu trwy ddefnyddio ystorfeydd data. Rhaid storio data bob amser yn unol â pholisïau'r Brifysgol, a lle bo hynny'n berthnasol, yn unol â pholisi cyllidwr allanol.

Fformat data - os yw'n ofynnol i ymchwilwyr neu eisiau rhannu eu data trwy ychwanegu at gadwrfa ddata dylai'r data ddefnyddio fformat generig neu safonol y gellir ei ddefnyddio gan eraill ac mewn fformat nad oes angen meddalwedd berchnogol i'w ddehongli.

Metadata - rhaid i Metadata ddod gyda data a fydd yn galluogi eraill i ddehongli ac aildefnyddio'r data.

Gall ymchwilwyr allanol ofyn am gopiâu o ddata gan brosiectau ymchwil caeedig a rhaid bod hyn yn bosibl ar gyfer ymchwil a ariennir. Mae data'n cael ei storio'n gyffredin mewn ystorfa ddata unwaith y bydd prosiect wedi'i gwblhau, yn amodol ar unrhyw embargo y cytunwyd arno.

Rhaid peidio â rhannu data personol neu adnabyddadwy ag ymchwilwyr nad ydynt yn rhan o'r tîm ymchwil a rhaid eu storio bob amser mewn modd sy'n cyfyngu mynediad heb awdurdod iddo, ac yn atal datgeliad anghyfreithlon o'r wybodaeth sy'n cael ei chadw. Dim ond lle mae caniatâd diamwys ar waith a rhesymeg gadarn y caiff y tîm ymchwil gwreiddiol gadw data personol. Rhaid cyfyngu mynediad at ddata personol neu sensitif bob amser. Os yw pasio data personol rhwng aelodau'r tîm ymchwil bob amser yn defnyddio amddiffyniad cyfrinair neu amgryptio.

Dylai cylch bywyd data hefyd gydymffurfio â'r polisïau cadw a lledaenu data priodol. Ar gyfer gwaith a ariennir, nodir y rhain ymlaen llaw weithiau gan y corff cyllido.

Rhaid i bob ymchwilydd fod yn gyfarwydd â'u cyfrifoldebau, a'r gofynion a nodir ym Mholisi Rheoli Data Ymchwil y Brifysgol a'r dogfennau canllaw cysylltiedig. Er mwyn osgoi amheuaeth, rhaid ymgynghori â'r arbenigwyr Prifysgol priodol.

3.11.1 Deddf Diogelu Data 1998 / Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol 2018

Mae hyn yn berthnasol i'r holl staff ymchwil sydd â meddiant, neu sy'n casglu gwybodaeth y gellir adnabod person byw ohono, a elwir hefyd yn 'ddata personol'. Rhaid i bob ymchwilydd ei hun fod yn gyfarwydd â'r amodau a nodir yn y GDPR, a'r goblygiadau ar eu gwaith ymchwil.

Yn bennaf, mae'r GDPR yn nodi egwyddorion a gofynion ar gyfer sicrhau, defnyddio a storio data personol, ac yn sicrhau bod ymchwilwyr yn casglu gwybodaeth o'r fath ar seiliau cywir. Mae'n bwysiq cydnabod y dylid casglu data ymchwil sy'n ymwneud â pherson dim ond lle gellir ei gyfiawnhau. Felly ni chaniateir i ymchwilwyr gynnal 'alldeithiau pysgota' lle cesglir mesurau gormodol o ddata personol heb gyfiawnhad neu heb gael eu nodi yn y protocol a gymeradwywyd gan y pwyllgor moeseg priodol.

<https://uso.southwales.ac.uk/information-compliance-unit/data-protection/>

3.12 Strategaeth Atal

Mae'r Strategaeth Atal yn ymwneud â chwilio, storio a chylchredeg deunydd ymchwil sy'n sensitif i ddiogelwch. Os caiff ei gylchredeg yn ddiofal, mae deunydd o'r fath weithiau'n agored i'w gamddehongli gan yr awdurdodau, a gall roi awduron / ymchwilwyr mewn perygl o gael eu harestio a'u herlyn o dan, er enghraifft, ddeddfwriaeth gwrthderfysgaeth. Rhaid i ymchwilwyr sy'n credu bod eu gwaith yn cwrdd â gofynion gwybodaeth sy'n sensitif i ddiogelwch ymgysylltiedig â Pholisi a gweithdrefnau'r Strategaeth Atal.

3.13 Trefniadau moeseg - Ymchwil gyda chyfranogwyr dynol

Fel canllaw byr iawn, bydd angen cymeradwyo moeseg ymchwil ar gyfer pob ymchwil sy'n defnyddio unrhyw un isod.

- Cyfranogwyr dynol
- Data dynol
- Yn ddadleuol yn ddiwylliannol neu'n gymdeithasol neu o bosibl yn torri hawliau eraill
- Ymchwil gydag anifeiliaid
- Mae ganddo'r potensial i gael effeithiau negyddol ar yr amgylchedd neu'r gymdeithas
- Yn cynnwys risg sylweddol i'r ymchwilydd

Dylai ymchwilwyr geisio adolygiad moeseg ymchwil trwy'r llwybr cymeradwyo perthnasol cyn dechrau casglu unrhyw ddata. Rhaid i ymchwilwyr hefyd sicrhau bod pob corff cymwys, moesegol, rheoliadol neu fel arall, wedi cymeradwyo prosiectau ymchwil o'r fath.

Dylid cymryd gofal priodol pan fydd prosiectau ymchwil sy'n cynnwys unrhyw grwpiau bregus sydd â llai o allu i gydsynio fel yr hen iawn, plant neu'r rheini â salwch meddwl, anableddau dysgu, ac astudiaethau cudd neu fathau eraill o ymchwil nad ydynt yn cynnwys datgeliad llawn i gyfranogwyr. Dylai ymchwilwyr ymgynghori â'u corff rheoleiddio, neu ddarparwr cyllid i gael diffiniad o "plant". Lle nad yw hyn yn bodoli, ymgynghorwch â pholisi Diogelu USW. Felly, rhaid i'r holl ymchwil sy'n anelu at recriwtio plant, pobl ifanc ac oedolion agored i niwed gydymffurfio â gweithdrefnau diogelu'r Brifysgol.

Rhaid i urddas, hawliau, diogelwch a lles cyfranogwyr fod yn brif ystyriaeth mewn unrhyw astudiaeth ymchwil. Dylai ymchwil gychwyn a pharhau dim ond os yw'r buddion a ragwelir yn cyfiawnhau'r risgiau dan sylw.

Dylai ymchwilwyr fod yn gyfarwydd â pholisïau a chanllawiau'r Brifysgol sy'n ymwneud â Chymeradwyo Moeseg Ymchwil.

3.14 Nawdd astudiaethau ymchwil (lechyd)

Rhaid i bob ymchwil ym maes iechyd a gofal cymdeithasol sy'n cynnwys cleifion y GIG, eu meinwe neu wybodaeth, staff, offer neu adnoddau eraill y GIG gael noddwr. Mae gofynion tebyg ar gyfer ymchwil sy'n cynnwys ymarferwyr gofal cymdeithasol, cleientiaid ac adnoddau, lle mae pwnc yr astudiaeth yn dod o dan gylch gwaith yr Ysgrifennydd Gwladol dros lechyd.

Rhaid i bob ymchwilydd, yn enwedig Prif Ymchwilwyr / Prif Ymchwilwyr sy'n cynnal ymchwil sy'n gysylltiedig ag iechyd, yn enwedig gyda'r GIG, fod yn gyfarwydd â'r cyfrifoldebau a nodir yn Fframwaith Polisi'r DU ar gyfer Ymchwil Iechyd a Gofal Cymdeithasol (2018):

<https://www.hra.nhs.uk/planning-and-improving-research/policies-standards-legislation/uk-policy-framework-health-social-care-research/>

Beth yw noddwr?

Mae noddwr yn sefydliad neu'n grŵp o sefydliadau sy'n ysgwyddo'r cyfrifoldeb am gadarnhau bod trefniadau priodol i gychwyn, rheoli a monitro ac ariannu astudiaeth. Yn y cyd-destun hwn nid dyma pwy sy'n ariannu'r gwaith.

Beth yw'r broses noddwr yn USW?

A siarad yn gyffredinol, lle mae prosiect wedi cael cymeradwyaeth foesegol gan Bwyllgor Moeseg Ymchwil cyfadran bydd Prifysgol De Cymru yn noddwr astudiaeth honno. I gael

tystiolaeth o nawdd astudio, cysylltwch â'r Rheolwr Llywodraethu Ymchwil i drafod ymhellach.

Bydd angen i gynrychiolydd y noddwr ymchwil gymeradwyo gwaith yn y GIG, lle mae'r noddwr yn USW, cysylltwch â'r Rheolwr Llywodraethu Ymchwil.

Gwybodaeth bellach n ar wneud cais i USW am nawdd:
<https://universityofsouthwales.sharepoint.com/sites/ARBE/SitePages/en-GB/nhs-research-and-external-approvals.aspx>

3.15 Cyhoeddiadau ac Awduriaeth

Mae'n ddyletswydd ar ymchwilwyr i sicrhau bod yr holl ledaenu eu hymchwil yn gywir, a'i gyflwyno mewn modd nad yw'n gamarweiniol. Dylai ymchwilwyr geisio lledaenu eu gwaith yn eang i sicrhau'r effaith fwyaf bosibl, ar ffurf briodol, a chynnwys manylion addas i alluogi'r maes ehangach i ailadrodd yr astudiaeth pe byddent yn ceisio atgynhyrchu'r canlyniadau. Ymhob achos mae disgwyl i ymchwilwyr gydymffurfio â'r canllawiau cyhoeddi a ystyrir yn briodol ar gyfer eu maes astudio, mae'n bwysig nodi bod canllawiau ac arfer gorau yn amrywio rhwng disgyblaethau. Mewn ymchwil iechyd, mae'r mwyafrif o gyfnodolion credadwy yn tanysgrifio i ganllawiau'r Pwyllgor Moeseg Cyhoeddi (COPE) <http://publicationethics.org/>

Trwy gydol y broses gyhoeddi mae'n rhaid cadw at amodau a bennir gan ffynonellau cyllid, gan gynnwys cyfyngiadau ar eiddo deallusol a gwybodaeth gyfrinachol. Ar bob cyfle, dylai ymchwilwyr geisio cyhoeddi eu gwaith mewn cyfnodolion derbyniol a adolygir gan gymheiriaid. Gall cyfyngiadau i gyhoeddi (anhysbysrwydd, cyfrinachedd) hefyd gael eu dylanwadu gan y modd y mae'r broses o gydsyniad gwybodus a wnaed. Yn yr un modd, yn dibynnu ar sut y rheolwyd y broses gydsynio, gall gyfyngu ar sut y gellir defnyddio set ddata a chan bwy.

Ystyrir ei bod yn arfer gorau i awduron ymchwil beidio â chyhoeddi fwy nag unwaith o'r un set ddata oni bai bod cyfeiriadau clir a diamwys at y papur (au) cynharach (<http://publicationethics.org>). Rhaid i unrhyw awdur sy'n cyflwyno gwaith tebyg i fwy nag un cyhoeddwr wneud pob ymdrech i sicrhau bod pob cyhoeddwr yn ymwybodol o'r 'arall'.

Dylai cyfnodolion credadwy fod â chanllawiau awduriaeth glir sy'n nodi'r amodau y mae'n rhaid cynhyrchu cyhoeddiadau ymchwil cyfrifol oddi tanynt. Mae'r meysydd a gwmpesir gan ganllawiau o'r fath yn ymwneud â chadernid a dibynadwyedd ymchwil, gonestrwydd, cydbwysedd canfyddiadau, gwreiddioldeb, tryloywder, awduriaeth a chydabyddiaeth briodol, atebolrwydd a chyfrifoldeb, cadw at gonfensiynau adolygu a chyhoeddi cymheiriaid, ac adrodd yn gyfrifol ar ymchwil sy'n cynnwys cyfranogwyr dynol. Gellir gweld y canllawiau cyflawn ar-lein trwy'r ddolen ganlynol:

http://publicationethics.org/files/International%20standards_authors_for%20website_11_Nov_2011_0.pdf

Rhaid i bob awdur gydymffurfio â Chanllawiau USW ar Gyhoeddi Ymchwil.

3.16 Dylunio Ymchwil / Adolygiad Cymheiriaid

Dylai ymchwilwyr fod yn ymwybodol bod adolygiad cymheiriaid yn rhan bwysig o arfer da wrth gyhoeddi, dylunio astudiaethau ymchwil, lledaenu canfyddiadau ymchwil ac ymchwil, asesu ceisiadau am grantiau ymchwil, ac yn yr adolygiad moeseg o brosiectau ymchwil.

Wrth gynnal adolygiad cymheiriaid, gall ymchwilwyr ddod yn ymwybodol o gamymddwyn posibl, fel llên-ladrad, gwneuthuriad neu ffugio, neu fod â phryderon moesegol ynghylch dyluniad neu ymddygiad yr ymchwil. Mewn achosion o'r fath dylent hysbysu, yn gyfrinachol, gynrychiolydd priodol o'r sefydliad (mewnol / allanol) a ofynnodd am yr adolygiad, fel golygydd y cyfnodolyn perthnasol neu gadeirydd y pwyllgor grantiau neu foeseg berthnasol.

Nid yw'r Brifysgol yn gorfodi adolygiad cymheiriaid ond cydnabyddir yn eang bod hyn yn ffurfio arfer da ac felly'n cael ei annog.

Ar gyfer gwaith myfyrwyr, anogir bod Goruchwylwyr Ymchwil yn mabwysiadu rôl Adolygydd Cymheiriaid i lunio a gwella'r dyluniad ymchwil a etholir gan eu myfyrwyr ymchwil.

3.17 Uniondeb Proffesiynol – Cyfrifoldeb

Yr ymchwilydd unigol sy'n bennaf cyfrifol am warchod cyfanrwydd yr holl ymchwil a wneir.

3.17.1 Gwrthdaro Buddiannau

Mae gwrthdaro buddiannau yn wrthdaro rhwng buddiannau preifat a chyfrifoldebau swyddogol unigolyn mewn swydd o ymddiriedaeth. Yr ymchwilydd sy'n profi'r gwrthdaro sy'n gyfrifol am reoli gwrthdaro buddiannau. Mae'n bwysig bod unrhyw wrthdaro buddiannau, p'un a yw'n bosibl neu'n ddilys, yn cael ei nodi, ei ddatgan, ei ddatrys, ac mewn rhai achosion adroddir eu bod yn bodloni gofynion mewnol ac allanol. Gall y rhain gynnwys materion cyfreithiol, ariannol, moesol, moesegol, personol neu academaidd a dylid eu datgelu mewn modd amserol nad yw'n tansilio'r amser sy'n ofynnol i'w ystyried yn briodol. Mae'r Brifysgol yn disgwyl i'r holl staff a myfyrwyr sy'n cymryd rhan mewn ymchwil gydnabod ac adrodd ar wrthdaro buddiannau yn unol â gweithdrefn briodol y brifysgol.

3.18 Camymddwyn Ymchwil

Rhaid i ymchwilwyr beidio â gwneud unrhyw weithred o gamymddwyn ymchwil yn fwriadol, bydd achosion a gadarnhawyd yn cael eu trin o ddifrif a dylid eu hystyried yn unol â pholisïau a gweithdrefnau cysylltiedig.

Mae camymddwyn ymchwil yn cynnwys y canlynol, p'un a yw'n fwriadol, yn ddi-hid neu'n esgeulus:

- methu â chael caniatâd priodol i gynnal ymchwil
- twyll mewn perthynas â chynigion ymchwil
- ymddygiad anfoesegol wrth gynnal ymchwil, er enghraifft mewn perthynas â phynciau ymchwil
- defnydd anawdurdodedig o wybodaeth a gafwyd yn gyfrinachol
- gwyro oddi wrth arfer ymchwil da, lle mae hyn yn arwain at risg afresymol o niwed i fodau dynol, anifeiliaid eraill neu'r amgylchedd
- saernïo, ffugio neu lygru data ymchwil
- ystumio canlyniadau ymchwil, trwy ystumio neu hepgor data nad ydynt yn cyd-fynd â'r canlyniadau disgwyliedig
- camddehongliad anonest o'r canlyniadau
- cyhoeddi data y gwyddys neu y credir ei fod yn ffug neu'n gamarweiniol
- llên-ladrad, neu ddefnydd anonest o ffynonellau heb eu cydnabod
- camddyfynnu neu gamliwio awduron eraill
- priodoli awduriaeth yn amhriodol
- twyll neu gamddefnydd arall o gronfeydd ymchwil neu offer ymchwil

- ceisio, cynllunio neu gynllwynio i fod yn gysylltiedig â chamymddwyn ymchwil
- annog eraill i fod yn rhan o gamymddwyn ymchwil
- cydgynllwynio neu guddio camymddwyn ymchwil gan eraill

Am fwy o wybodaeth cyfeiriwch at Bolisi Camymddwyn Ymchwil USW.